

Zanimanje filozofa za pitanja jezika oduvijek je postojalo. To je samorazumljivo, jer je filozofija otvorena za cjelinu bitka, kako na području pojmova tako i na području iskustva. Rezultati filozofiranja mogu se zabilježiti samo u jeziku, no i sam čin filozofiranja bitno je ne-odvojiv od jezika. Pa ipak u žarište filozofskog zanimanja prvo su dospjela fizičko-kozmološka pitanja (lakše se suočavamo s onim što nam je udaljenije nego s onim što nas prožima, što je dio nas), potom metafizička, logička, etička, spoznajno-teorijska, antropološka, zatim pitanja filozofije povijesti, filozofije umjetnosti itd. I sam izraz 'jezik' relativno je kasno postao zasebnim predmetom promišljanja. Kao što ćemo vidjeti Platon ne raspravlja o jeziku, u smislu njegove cjelovite problematike, nego o imenima. Aristotel čini odmak od Platonove usidrenosti u mitski kontekst, ali također ne raspravlja o cjelini jezične pojavnosti nego ističe raznovrsnost izričaja/iskaza. Tako sve do novoga vijeka filozofi pridodaju nove vidove (facete) jezične problematike pa se tek krajem 18. stoljeća počinje problematizirati jezik kao jedinstvena stvarnost.

Tek je u 20. stoljeću - osobito sredinom toga stoljeća – problematika jezika dospjela u samo žarište filozofskog zanimanja. Toj zaokupljenosti jezikom zgodan je izraz dao američki filozof Richard Rorty odabравši za naslov svoje zbirke ogleđa o filozofskoj metodi, objavljene 1967 u izdanjima Chicago University Press, The Linguistic Turn.

Radilo se dakle o veoma raznorodnim i istodobno ambicioznim pristupima, koje nije lako amalgimirati pa je stoga Filozofija jezika ustvari još uvijek daleko od ustaljenih odgovora pa i od ustaljenog popisa ključnih pitanja. Mogli bismo reći da je usprkos ne baš mladoj dobi i danas u nastajanju ili barem stalnom previranju. Stoga nije čudno da priručnici filozofije jezika mahom slijede dosta raznolike programe i nacрте. Zapravo je pitanje jezika malo pomalo dospjelo u središte filozofije upravo zbog dvostruke krize, to jest zbog krize filozofije i krize jezika. Razočaranje filozofskom tradicijom, ali i nizom pokušaja da se filozofija korjenito transformira (Descartes, engleski empiristi, Kant, Hegel, Husserl – da spomenemo samo neke pokušaje) brojne je moderne filozofe potaklo da filozofiju posve svedu na kritiku jezika, jer su u njegovoj 'nesavršenosti' i – još više u zloporabi (ili navodnoj zloporabi) te nesavršenosti - vidjeli izvor neizlječivih zastranjenja u prevladavajućoj tradiciji zapadne filozofije. Stoga su neki filozofi kritičkom analizom uznastojali provesti svojevrsnu 'terapiju' jezika. Ta je tendencija vidljiva osobito kod sljedbenika kasnog Wittgensteina. Drugi su se pak zanosili reformiranjem jezika pa čak i konstruirali formalizirane jezike, koji bi izbjegli slabosti i nesavršenosti naravnoga jezika. Ova su nastojanja ponajviše uhvatila korijena u anglo-saksonskoj filozofiji (iako su začetnici tog programa njemački logičari Gottlob Frege i njegov sljedbenik Rudolf Carnap). Njihova je zajednička početna motivacija antimetafizička i pozitivistička. S vremenom se ipak taj tabor znatno diferencirao pa su se dvije spomenute tendencije kroz uzajamnu borbu mišljenja donekle zbližile tako da se danas i u tako-zvanoj anglosaksonskoj filozofiji na obični, naravni jezik gleda s više uvažavanja, a na umjetne, formalizirane jezike s više skepse. Zapravo više ne možemo opravdano govoriti o anglo-saksonskoj filozofiji pa je danas za filozofiju kojoj je u središtu kritika ili 'terapija' jezika ustaljen naziv analitička filozofija. Unutar nje ima više različitih tendencija, ali ih nije lako razvrstati po nekom jasnom i jedinstvenom kriteriju.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com